

ALOMHÁZ.

Megállítottál, mint a vándort
az utra hajló rózsaszín...
Megálltam mindörökre nálad,
mert hol lehetnék szebb tanyát?

S álomházunk fölépítettük,
az ablak rajta rózsaszín:
keletre lát, hol hajnal ébred
piros jövő határain.

A dombtetőn mögötte erdő:
nem hallik el, hogy mit zenél;
tán jajt, panaszt fuvall a múltból...
zaját elüzi enyhe szél.

Megállítottál, árva vándort,
mint utra hajló rózsaszín...
Megálltam mindörökre nálad:
mert ugysem lennék jobb tanyát.

(Kolczsvár.)

Kék fényfalán a holdvirág nyíl,
alatta cseng a csendpatak;
lengő selyem réten körötte
kis nászpillangók rajzanak.

Ha szomjazom: pohár lesz ajkad;
rubinkehelyből csókitalt
— oltást szünetlen meddséggel —
az ajkad mindig inni ad.

S ha estbe szállunk s hűs az árnya
és hull az éire holdkorom:
egymásnak adjuk lázainkat
s forró öled lesz vánkosom...

Lovász Pál.

a paripák nem inségeskedtek, az iszpáhi meg akkor a lova hátán élt, halt, mulatott és szomorkodott, tehát meglett volna városok nélkül is. Hanem hát az idő járt s azok a mozlim hadak, melyek Mohácsnál véres lábakkal gázoltak át a magyar nemzet testén, hullottak, pusztultak, öregedtek. Fiatal iszpáhik állottak a megfogyatkozott sorokba a barjak alá, ki Anatóliából, ki Kurdországból, ki meg az itteni hódoltságokból. Mert olyanok is ugyan sokan voltak, kik már itt látták meg Mohamed próféta kék egét. Itt is temetkeztek. S hiszem, hogy az édes somogyi föld éppen olyan anyás melegséggel takarja őket, mint akár Anatólia homokja.

Mondom, a török katonának mindegy lett volna, ha város, ha puszta van a szandzsák területén. Hanem a kivénült, roskadt inu, sebestestű katona mit tegyen? Visszamenjen a drinápolyi uton az igazhitűek szülőhazájába? Nagy út az odáig, ki se bírja talán! De meg olyan szépek is a somogyi szandzsák szelid lankái! Aztán meg: Allah mindenütt egy és Mohamed mindenütt az ő prófétája. Itt is maradtak.

Ilyen kivénült iszpáhi vezér volt Bali bég is.

Kékszemű, fehérszakálu aggastyán vala, ki egy emberöltőhosszat ezen a területen bajlódott bugyogós vitézeivel s ezalatt odanőtt minden rögehez. De mint bölcs ember, előre gondoskodott arról, hogy vénségére ne maradjon Allah szabad ege alatt. Somogyvár fekete romjai fölött a dombon Vámos leperzselt házaitól néhány mértföldnyire, ott, ahova már nem látzottak a földült porták fekete maradványai, a zöldülő mezőre csodálatos kis paradicsomot épített. Hatalmas fallal jókora területet kerített be s annak közepébe pupos kupolájú, finom arabeszkos ablaku épületet emeltetett.

Bali bég immár csak a bárányoknak élt. Csucos süvegű pásztorai méltósággal lépkedtek megszámlálhatatlan falkái nyomán s Bali bég lelke gyönyörűségben uszott láttukra. Ezerszer tévedt a keze simogatásra, minden nap babusgatva, dűnnyögve beszélgetett a szelid jószágokkal s maga gyógyította, maga melengette őket, ha megbetegedett egyik-másik. Házanépe is, az a néhány öreg szolga s Fátí, a vén szerezsen rabnő lassan-lassan beleélték magukat ebbe a mosolygó, cirógató életbe. Bali bégről egyébként nem sokat tudtak a szandzsákban. A katonák, kik keze alatt szolgáltak, jórészt elköltöztek Mohamed para-

dicsomába s az ujak, a fiatalok, valami szent hódolattal kerülték el a bárányos bég házatáját, hiszen ott duhajkodásra, mulatozásra nem igen nyílt alkalm. A bég pedig élte csendes, nyugodt, öregesen vidám életét. Feleséget egyet sem tartott. (Náklai István uram szerint ez volt a fő oka Bali bég nyugodalmas életének, de hát ez csak olyan ráfogás!) Volt ugyan egy háremszerű része az épületesopornak, de hát abból emberemlékezet óta nem láttak némbert kijönni, kivéven a vén szerezsen Fátit. Igaz, hogy az épületesopornak ezt a részét emberi szem a Bali bégén és a Fátién kívül nem látta. Magas, csipkés-szélű kőfal övezte ezt az épületrészt s oda csak Fátí mehetett be a bégén kívül. Fátí, szegény, pedig néma némbér volt.

Reggelre virradt, amikor Abdullah iszpáhi Balázs urfival befordult Bali bég kapuján.

A bég az udvaron volt. Két kis földönheverő bárány mellett guggolt és cirógatta a csöpp jószágokat, kiket nyilván akkor hozott be hozzá az előtte álló meztlábás tatár pásztor.

Abdullah néhány arab szóval megmagyarázta Balázs ur kilétét, mire Bali bég szép magyar szóval betessékelte egy cifra csarnokba, melynek nem volt teteje, hanem az Isten mosolygó kék ege ragyogott be felülről.

Balázs ur valahogy megnyugodott. A szelid-szemű, fehérszakálu bég még komolyságban sem volt harcos vagy kegyetlen külsejű. Inkább valami tartózkodás ült szemeiben s a kérdéseiben.

Töviről-hegyire kikérdezte a legényt. Aztán meg másra tért át. Itáliáról kérdezősködött. Valahogy került az, amit mondani akart, mint aki nem tudja magát elhatározni. Végül is köhintett egyet-kettőt, majd hirtelen azt kérdezte Balázs urfítól:

— Van-e apád gyaur legény?

— Volt — hangzott a felelet csendben.

— Van-e anyád?

— Van — csengett szeretettel a fiu szava.

— Szeret-e az anyád?

— Ugy, ahogy egy anya se szereti a fiát.

— Hát látod, — folytatta a bég aggodalmas arccal — ahogy a te anyád szeret téged, ugy szeretem én is az én kis fehér bárányaimat. De még ezeknél is jobban szeretem azt a kis bárányt, amelyet idehaza magam neveltem. Minden bárányok legkedvesebbjét,